

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Психологія управління та конфліктологія

Ступінь вищої освіти:	Магістр
Спеціальність:	073«Менеджмент»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	1
Кількість кредитів ЄКТС:	3,0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	Іспит

Автор курсу та лектор:

Побокіна Галина Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

к.псих. наук кафедри практичної психології та соціальної роботи

посада

galina0189@ukr.net	+38-066-923-16-16	Viber за номером телефону	за розкладом
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною є розкриття сучасних наукових концепцій, понять, методів і технологій діагностики психологічних особливостей управління; психологія конфліктних процесів, засобів їх вирішення та профілактики; одержання знань та навичок консультаційних та психокорекційних методів вирішення конфліктних ситуацій в колективі; забезпечення майбутнім спеціалістам достатнього рівня знань для розробки програми профілактики конфліктів в робочому колективі; формування та управління грамотного управління персоналом

Метою самостійної роботи за дисципліною є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності студентів; формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань; розвиток морально-вольових зусиль; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знання: Психологічні особливості управління персоналом; теорії керівництва і лідерства у трудовому колективі; основи психології управління трудовим колективом; соціально-психологічні аспекти управління службовими колективами; форми і технології управлінської діяльності керівника; практику делегування керівником повноважень і типові помилки керівника; причини виникнення конфліктів в трудовому колективі, їх функції та способи вирішення; причини конфліктів в ланці «керівник-підлеглий».

Вміння: Здійснювати міжособистісне спілкування в службі управління; планувати формування та управління професійною командою; налагоджувати

психологічний клімат в колективі; працювати з проблемами мобінгу та харасменту в трудових колективах; навчати переговорам в управлінській діяльності керівника; діагностувати умови та визначати рекомендації щодо попередження конфліктів «по вертикалі»; складати та впроваджувати заходи щодо вирішення конфліктів між керівником і підлеглим

Передумови до початку вивчення:

Для засвоєння дисципліни повинні бути знання з: «Загальна психологія», «Психологія особистості», «Психодіагностика».

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни полягає у оволодінні знаннями та уміннями що застосовують у напрямках у психології та які використовуються в якості єдиного методу вивчення психіки спостереження суб'єкта за змістом і актами власної свідомості.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК11. Здатність планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, презентувати їх результати.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;

11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;

12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Наука	2/-	Сутність терміну психологія. Складові напрями	Презентації в

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			конфліктології як самостійної дисципліни. Особливості американської моделі управління. Особливості японської моделі управління. Особливості європейської моделі управління.	
4.	Конфліктологія : наука і мистецтво.	2/-	Поняття конфліктологія як наука. Предмет, принципи, мета конфліктології. Основні завдання. Методи дослідження у конфліктології. Класифікація методів(метод емпіричного дослідження, метод моделювання)	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
5.	Сутність і структура конфлікту.	2/2	Сутність поняття конфлікт. Передумови виникнення конфлікту. Головні ознаки конфлікту. Конфлікти у вищих навчальних закладах.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
6.	Класифікація конфліктів.	2/-	Класифікація конфліктів. Структура конфлікту. Об'єктивні складові конфлікту. Види об'єктів конфлікту. Суб'єктивні складові конфлікту. Класифікація конфліктів. Внутрішньоособисті конфлікти. Міжособисті конфлікти. Міжгрупові конфлікти.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
7.	Змістовий та структурно-функціональний аналіз конфлікту.	2/2	Проблема розуміння конфлікту як соціального явища й обґрунтування його ролі в соціогенезі, визначення детермінант конфліктної поведінки. Універсальна понятійна схема опису конфліктів. Аспекти визначення меж конфлікту. Ситуаційний підхід. Онтологічний підхід у дослідженні конфліктної поведінки. Функції конфлікту.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
8.	Методи та форми керування конфліктами.	2/2	Технології врегулювання конфліктів. Групи вирішення конфліктів. Переговори і стилі їх проведення. Етапи переговорів. Стилi ведення переговорів. Консенсусні технології вирішення конфліктів. Поняття консенсус. У чому полягають посередницькі ролі. Конфліктний медіаторинг. Стадії медіаторинга.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
9.	Прогнозування та попередження конфліктів.	2/2	Психологічні умови та прийоми попередження конфліктів. Первинна і вторинна профілактика конфліктів. Основні задачі превентивної роботи. Рекомендації з безконфліктного спілкування.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи.

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	Психологічна просвіта.		Конфліктогени спілкування, їх види та особливості. Типи конфліктогенів. Психологічні перетворення типових конфліктогенів. Культураспілкування й поведінки як психологічний чинник психопрофілактики конфліктів. Психологічний зміст невербальних прийомів.	Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
10.	Психологія трудового колективу.	2/2	Організаційні особливості структури трудового колективу. Формальні групи в організації. Неформальні групи. Соціометрична анкета. Структура неформальних груп в організації. Соціально-психологічний клімат в організації. Груповий потенціал: пошук синергії. Роль керівника у становленні колективу.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
11.	Профілактика конфліктів в організаціях.	2/2	Конфлікт в організаціях і його специфіка. Сутність, підходи і напрямки профілактики конфліктів в організаціях. Профілактика конфліктів через стратегію управління персоналом. Управлінські методи з метою запобігання конфліктів. Керівник у конфліктній ситуації.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
12.	Феноменологія стилів керівництва та лідерства.	2/2	Стилі керівництва. Лідерство в управлінні.	Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
13.	Поняття «маніпуляція» в управлінні та види маніпуляції.	2/2	Поняття «маніпуляція». Види маніпуляції. Як захиститися від маніпуляцій.	Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
14.	Психологія ділового спілкування.	2/2	Ефективна комунікація – основа успіху у діловому спілкуванні. Аспекти комунікативної компетентності фахівця. Індивідуальна комунікація. Правила побудови ефективних комунікацій. Розвиток навичок слухання. Інтерактивний рівень спілкування. Фази розвитку міжособистісного контакту. Перцептивний рівень спілкування.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
15.	Сфери розгортання конфліктів.	2/2	Рольові конфлікти. Політичні конфлікти. Соціальні конфлікти. Сімейні конфлікти. Міжетнічні конфлікти. Міжконфесійні конфлікти. Конфлікти культур і духовних цінностей. Юридичний	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			конфлікт.Економічний конфлікт.	ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
16.	Вирішення конфлікту.	2/2	Форми завершення конфліктів. Особливості візуалізації як психотехнології вирішення конфліктів. Психологія переговорного процесу вирішення (розв'язання) конфліктів.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
17.	Медіація як спосіб врегулювання конфліктів.	2/-	Поняття медіація. Принципи медіації. В яких випадках потрібна медіація. Функції медіаторів. Тактика дії медіатора. Стадії медіації.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

Рекомендована література

Основна література:

1. Слободянюк А.В. Психологія управління та конфліктологія : навч. посіб. для практичних та семінарських занять / А.В. Слободянюк, Н.О. Андрущенко. – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 120 с.
2. Дудкевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління / Т.В. Дудкевич. – К. : ЦНЛ, 2005. – 456с.
3. Кулініч І. О. Психологія управління : навч. посіб. / І. О. Кулініч. – К. : Знання, 2008. – 292 с.
4. Нагаєв В.М. Конфліктологія : курс лекцій / В.М. Нагаєв. – К. : ЦНЛ, 2004. – 198 с.
5. Фесенко Г.Г. Психологія управління та конфліктологія : конспект лекцій / Г.Г. Фесенко // Харк. нац. унів. гос. ім. О.М. Бектова. – Х. : ХНУМТ, 2013. – 132 с.
6. Ходаківський Е. І. Психологія управління : підручник, 5 – те вид. перероб. та доп. / Є.І. Ходаківський, Т.П. Грабар. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 492 с.
7. Москаленко В.В. Соціальна психологія спілкування : підручник / В.В. Москаленко. – К. : Цент учбової літератури, 2008. – 688 с.
8. Скібіцька Л.І. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. І. Скібіцька. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 384 с.
9. Свидрук І.І. Психологія управління та конфліктологія : підручник / І.І. Свидрук, Ю.Б. Миронов. - Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. - 320 с.
10. [Дуткевич Т.В.](#) Конфліктологія з основами психології управління : навчальний посібник для вузів / [Т.В. Дуткевич](#) . – Київ : Центр навчальної літератури, 2005 . – 456 с. : іл. - Бібліогр.: с.442-447 (85 назв) .

Інформаційні ресурси.

1. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.

2. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
 3. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodlesti.snu.edu.ua/>

Методичне забезпечення

1. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. [текст] Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар.– К.: Центр учбової літератури, 2016. – 492 с.
2. Орлянський В.С. О - 66 Конфліктологія. Навчальний посібник / В.С. Орлянський. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 160 с.
3. Свидрук І.І. Психологія управління та конфліктологія Підручник. / І.І. Свидрук, Ю.Б. Миронов - Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. - 320 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	60	20
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	30
Індивідуальна робота	20	30
Іспит	20	20
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

<i>Плагіат та академічна доброчесність:</i>	<p>Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів засобами:– за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.</p>
<i>Завдання і заняття:</i>	<p>Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.</p>
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	<p>Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.</p>